

FARZAND TARBIYASI – KELAJAK POYDEVORI

Hojiyeva Soxiba Abdullayevna

*Jizzax shahar 11-umumiy o'rta ta'lim maktabi
tarbiya fani o'qituvchisi*

Annotatsiya

Ushbu maqolada farzand tarbiyasining ahamiyati, uning oilada shakllanishi, ota-onaning o'rni hamda maktab va jamiyat bilan hamkorlikdagi tarbiya jarayonining o'ziga xos jihatlari yoritilgan. Shuningdek, maqolada Sharq mutafakkirlarining tarbiya haqidagi qarashlari, zamonaviy axborot texnologiyalarining tarbiyaga ta'siri hamda yosh avlodni ma'naviy barkamol qilib tarbiyalashning muhim omillari tahlil etilgan.

Kalit so'zlar

farzand tarbiyasi, oila, ma'naviy tarbiya, ota-ona, komil inson, qadriyatlar, ta'lim, jamiyat, axloq, yosh avlod

Kirish

Farzand inson hayotidagi eng aziz ne'matlardan biridir. Uni to'g'ri tarbiyalash esa ota-onaning eng muhim va mas'uliyatli vazifasidir. Sharq mutafakkirlari va diniy manbalarda farzand tarbiyasiga alohida e'tibor qaratilgan. Payg'ambarimiz Muhammad (s.a.v.) hadislaridan birida: *"Hech bir ota o'z farzandiga go'zal tarbiyadan ko'ra yaxshiroq sovg'a bera olmaydi"*, deb ta'kidlanadi. Bu fikr farzandga beriladigan eng katta boylik ma'naviy tarbiya ekanini anglatadi.

Asosiy qism

Oilaning tarbiyadagi o'rni

Farzand tarbiyasi, avvalo, oilada boshlanadi. Oila – bolaning ilk maktabi, ota-ona esa uning birinchi ustozidir. Bola yaxshilik va yomonlikni, insoniy munosabatlarni aynan oila muhitida anglay boshlaydi. Ota-onaning mehr-muhabbati, samimiy munosabati va ibratli xulqi farzand qalbida ezgulik, halollik va odob kabi fazilatlarni shakllantiradi.

Buyuk alloma Abu Ali Ibn Sino bolani yoshligidan yaxshi odatlarga o'rgatish zarurligini ta'kidlab, inson xarakteri aynan bolalik davrida shakllanishini qayd etgan. Abu Nasr Forobiy esa komil jamiyatni barpo etish uchun, avvalo, komil insonlarni tarbiyalash zarurligini uqtiradi.

Mehr va talabchanlik uyg'unligi

Farzand tarbiyasida mehr bilan bir qatorda talabchanlik ham muhim ahamiyatga ega. Faqat mehr yoki haddan tashqari qattiqqo'llik kutilgan

natijani bermaydi. Bola mehr va e'tibor asosida ulg'aysa, uning qalbida ishonch va samimiyat shakllanadi. Shu bilan birga, uni mehnatsevarlik, sabr-toqat, halollik kabi fazilatlarga o'rgatish lozim.

Milliy qadriyatlar va tarbiya

Yosh avlodni tarbiyalashda milliy qadriyatlar va an'analar muhim o'rin tutadi. O'zbek xalqiga xos kattalarga hurmat, kichiklarga izzat, mehroqibat, mehmondo'stlik kabi fazilatlar tarbiyaning asosiy mezonlaridan hisoblanadi. "Qush uyasida ko'rganini qiladi" degan xalq maqoli ham bu fikrni tasdiqlaydi.

Zamonaviy axborot muhitida tarbiya

Bugungi kunda axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi farzand tarbiyasiga ham o'z ta'sirini ko'rsatmoqda. Internet va ijtimoiy tarmoqlar bolalar hayotining ajralmas qismiga aylangan. Shu sababli ota-onalar va ustozlar bolalarni axborotdan to'g'ri foydalanishga yo'naltirishi zarur.

Bolalarning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish — kitob o'qish, sport bilan shug'ullanish va ijodiy faoliyat bilan band qilish — ularning har tomonlama rivojlanishiga xizmat qiladi.

Maktab va jamiyatning roli

Farzand tarbiyasi nafaqat oilaga, balki maktab va jamiyatga ham bog'liq. Ta'lim muassasalari yosh avlodni ilmi, ma'naviy yetuk va vatanparvar shaxs sifatida shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. O'qituvchilar o'z bilim va tajribasi orqali o'quvchilarga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Mahalla va jamoatchilik tashkilotlari ham tarbiya jarayonida muhim o'rin tutadi. Ularning hamkorligi natijasida barkamol avlod tarbiyalanadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, farzand tarbiyasi jamiyat taraqqiyotining muhim omilidir. Bugungi kunda berilgan to'g'ri tarbiya ertangi kunning mustahkam poydevoridir. Har bir ota-ona va ustoz yosh avlodni ma'naviy yetuk, bilimli va odobli qilib tarbiyalashga mas'uldir. Zero, barkamol farzand — jamiyatning eng bebaho boyligidir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Qur'oni Karim va Hadislar to'plami.
2. Ibn Sino A.A. "Tib qonunlari" va pedagogik qarashlar.
3. Forobiy A.N. "Fozil odamlar shahri".
4. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch".
5. Mirziyoyev Sh.M. "Yangi O'zbekiston strategiyasi".